

Jobban ösztönzik anyagilag a zöldség- és cukorrépa-termesztést

Intézkedéseket dolgoznak ki a szarvasmarha-tenyésztés jövedelmezőségének fokozására

Dr. Gergely István miniszterhelyettes pénteken a MÉM-ben a zöldség-, cukorrépa- és dohánytermesztés fejlesztésére hozott kormányhatározatokról, valamint a szarvasmarha-tenyésztés helyzetéről és az ezzel kapcsolatos tennivalókról tájékoztatta az újságírókat.

Elmondotta, hogy a hazai mezőgazdaság „nehéz” kérdései ezek a témák: időről időre akadnak a belföldi eladás, a gyárak is a szükségénél kevesebb nyersanyaghoz jutnak és a termelési költség sem fejlődik a kívánt mértékben. A termelés stagnálásának, illetve helyenkénti visszaesésének több oka van. Részben a jövedelmezőséggel van baj, beigazodott ugyanis, hogy gyakran azok a termelők járnak jól, akik felhagynak a nagyon munka- és beruházásigényes növények termesztésével. A termesztési technológiák korszerűsítésénél is van még tennivaló, egyebek között azért, mert a hazai mezőgazdaság sem áll feladata magaslatán, rendszeresen csak elkészíti a kiújult géptípusokat, amikor már jóval modernebb berendezésekre lenne szükség. Többet tehet a piaci forgalom növelése érdekében a kereskedelem is, miután az árutérítéssel az idei szezonban is adódtak problémák. Természetesen azonban maguknak a termelőknek is igyekezniük kell, hogy a belső tartalékok feltárásával, a helyi lehetőségek kihasználásával választékosabb piaci kínálatot biztosítsanak.

1972-ben növekedik több zöldségfélé, elsősorban a paradicsom, a zöldpaprika, a fűszerpaprika, és a kézi szedésű zöldbab felvásárlási ára. Azok a termelők, akik több évre szóló értékesítési szerződést kötnek a feldolgozó, illetve a forgalmazó szervekkel, 30 százalékos ártámogatást kapnak a fűtött fóliatelepek és a növényházak építéséhez. A háztáji és egyéni gazdaságok, a mezőgazdasági szakszövetkezetek tagjai állami támogatással és csökkentett áron szerezhetik be a zöldségtermeléshez szükséges kisgépeket. A cukorrépa-termesztést szintén jobban ösztönzik; a termelői alapárát mázsánként 10 forinttal, 50-ről 60 forintra növelték. A speciális gépekre és vegyszerekre továbbra is érvényben marad a 70 százalékos állami ártámogatás. Mázsánként 5 forintos felár

illeti meg azokat a termelőket, akik legalább négy éves értékesítési szerződést kötnek cukorrépa-termesztésre. A dohány felvásárlási alapárát 1972-re — fajtánként differenciáltan — átlagosan 20 százalékkal emelték. A termelők megfelelő feltételek teljesítése esetén felárat is kaphatnak. Ezek az intézkedések lényegesen megjavítják majd a „kritikus” növények termesztésének jövedelmezőségét, de csak akkor hoznak megfelelő sikert, ha a termelők az eddiginél nagyobb gondot fordítanak az üzemszervezésre és a helyi adottságok kihasználására.

A miniszterhelyettes végül elmondotta, hogy intézkedéseket dolgoznak ki a szarvasmarha-tenyésztés jövedelmezőségének fokozására és ezeket a kormány elé terjesztik.

Hidegebb légtömegek érkeznek

Tegnap az ország leghidegebb pontja Szentgotthárd és Sopron volt, mindenütt másutt 0, plusz 2 fok fölé emelkedett a hőmérséklet. Zalaegerszegen és Győrben ködszitalás zavarta a közlekedést, Debrecenből esőt jelentettek.

Hazánk időjárására általában a párásság és a gyenge légáramlás jellemző.

Nyugat-Európában is megkezdődött a lehűlés: Párizsban már 3 fokkal alacsonyabb hőmérsékletet mértek, mint a sok évi átlag.

A legnagyobb hideget Kelet-Európából jelentették. Leningrádban délben mínusz 10 fok volt, Moszkvában ennél is hidegebb az idő: mínusz 14 fok. Az éjszakai lehűlések még erősebbek, a szovjet fővárosban éjjelkor mínusz 19 fok is előfordult.

Hazánkban egyelőre a dél felől érkező gyenge, meleg levegő hatása érezhető, ám az északkeleti—keleti irányból beáramló hidegebb légtömeg valószínűleg lehűti majd a hőmérsékletet.

Megkezdődött a számítástechnikai program végrehajtása

Az 1972-es év sok újdonságot hoz a kormány által a közelmúltban elfogadott számítástechnikai program megvalósításában, az elektronikus berendezések gyártásában. A KGST-tagországok egyetemes számítástechnikai rendszert építenek ki, s ehhez a magyar ipar — hazai adottságainkat figyelembe véve — elsősorban kiszzámítógépeket, csatlakozó (adatbeviteli, -kiíró és adatátviteli) berendezéseket és alkatrészeket gyárt.

A IV. ötéves tervben a milliárd forintot fordítanak a számítástechnikai eszközök gyártásának fejlesztésére. Ennek az összegnek majd nem felét a Videoton kapja, ugyanis a számítógépek központi egységét, az aritmetikai, vagyis a gép „eszét” ez a vállalat készíti, s itt szerelik össze a központi és perifériális egységeket. Jelenleg francia licenc alapján gyártanak olyan nagy teljesítményű (másodpercenként 130—140 ezer műveletet végző) kiszzámítógépeket, amely adatfeldolgozásra, a termelés irányítására egyaránt alkalmas és nagy gépekhez is hozzákapsolható. A gyártás mellett már javában foly-

nak a konstrukciós kísérletek, hogy a szocialista országokban készített adatszámító egységek is illeszthetők legyenek a francia licenc alapján gyártott központi egységekhez. Már az idén az új konstrukció alapján gyártják a gépet, s ebből fejlesztik ki végül az ESZR-számítógéberendezést.

Nyolcszorosára növelik a számítástechnikai berendezések gyártását 1975-ig a Magyar Optikai Művekben, ahol már 3 éve gyártanak lyukszalag-perforáló és -olvasó készülékeket. Ezeket folyamatosan továbbfejlesztik.

Az Elektromos Mérőkészülékek Gyárában az idén kétféle integrált áramkörös berendezést készítenek. Az egyik a real-time adatbeviteli egység, amelynek feladata többek között, hogy a termelés folyamán mért nyomás-, hőfok- stb. értékeket gépi feldolgozásra alkalmas elektromos jelekké alakítsa át. A gyár másik berendezése a mágneses szalagtároló. Ennek mechanikáját eddig Franciaországból importálták, s itthon csak az elektronika készült, de az idén már NDK-gyártmányú szalagtárolókat szerelnek fel elektronikus részekkel.

ség van arra, hogy az elért eredmények és a kitűzött célok megalapozottak és nyilvánvalóvá tegyék a tanulságokat a dolgozók számára. Ne csak a vezetők ismerjék, elemezzék a gazdaságpolitika rájuk vonatkozó részét, hanem a szakmunkások is, a szövetkezeti tagság egésze. Az ember szemlével formálhatják a nagyüzemet. Nem közömbös, hogyan érzi magát. Vannak gépesített, igazán korszerű sertéstelepek, ahol a termelési lényegében gombnyomással történik. A gazdaságok közötti megismerés, fejlődésével a tagság egyre inkább volodzik attól a valamikori gazdálkodási módtól, amikor ezer és ezer kapcsolata volt a földdel, a termeléssel. Amikor érzelmű szálak kötötták minden fához, bokorhoz. Nagyon lényeges ez. A makói Lenin Termelőszövetkezetben évente mintegy ezer holdon termesztnek vöröshagymát. Nehéz munka. A gépesítés még nem megoldott. Tavaly mindössze 150 holdon tudtak teljes gépesítéssel termelni. Mégis, a tagság ragaszkodása, a hagyományoktól való azonosulása nagyon szép sikereket hozott; holdanként 135 mázsás termést takarítottak be.

Az ember alkalmazkodik a gazdasághoz, a nagyüzemi keretekhez. Régen a föld, a termelőszervezetek ma-

gántulajdonban való használata szabta meg egy-egy faluban a gazda rangját. Ma leginkább a tudás, az alkalmazhatóság foka. Egy-egy gazdaságban nem mindegy, hol dolgozik az ember, nemcsak a boríték vagtsága függ attól, hanem az erkölcsi megbecsülés, elismerés is. Ezért is tanulnak egyre többen. Amit a nagyüzem nyújt, azt alkalmazhatják részben a háztájiak is. A tudás, a szellemi gyarapítása érezhetően termelési erővé válik a gazdaságok között.

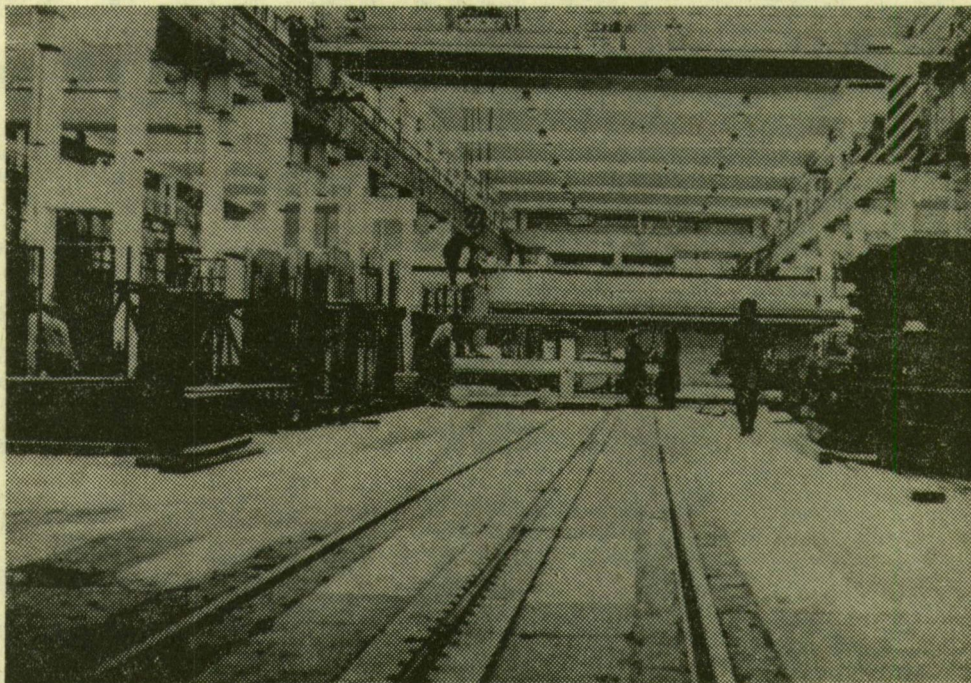
Az idén is számolni lehet a szövetkezeti gazdálkodást nehezítő, befolyásoló körülményekkel. Am elsősorban nem a külső okokat kell figyelembe venni, s azokra hárítani a hibákat, hanem szembenézni a gazdaságok saját gyengeségeivel. A szubjektív tévedéseknek is viselni kell a következményeit. Mert ilyenek is szép számmal előfordulnak a gazdálkodásban. A belső tartalékok feltárása, az egyszerű lehetőségek kihasználása legalább annyit segíthet egy-egy esztendőben, és annyit is ronthat, mint az időjárás. Azokban a szövetkezetekben, ahol teljes hatékonyságú munkára törekcsenek, ott mindig megbízhatók a termelési eredmények. A rendelkezésre álló erőforrások és az eddig nyújtott anyagi erők teljes hatékony-

sággal vesznek részt a termelésben. Elengedhetetlen ehhez az is, hogy az irányításban, a közvetlen vezetésben még jobban előtérbe legyen a közgazdasági szemlélet, és váljon gyakorlattá a közgazdasági elemző munka.

Az időjárás, a hosszúra nyúlt ősz kedvezett, nincs lemaradás a földelől, az őszi vetések szépek, biztatóak. Az a sok pénz, amit a közelmúltban a mezőgazdaságban, a termelőszervezetek korszerűsítésére, nagyobb beruházásokra építésére költöttek, megtermi a gyümölcsöt. Gondolt is hoz. Jó lenne, ha már most számolnának azzal, s a sertéstelepek mellett kisebb-nagyobb vágóhidakat is üzemeltetnének a szövetkezetek. Van már erre jó példa. Nemcsak könnyíteni a felvásárló és feldolgozó vállalatok, de bővíteni az állati termékek kínálatát is kívánhatják a házikészítményekkel látnak el szűkebb környezetüket, s a távolabbi piacokat. Különösebb anyagi áldozatot nem kívánna ez, az állam a terhek jó részét magára vállalná.

A tervek — remények. Annyit érnek, amennyit megvalósítanak belőlük. Januárban mindig úgy hisszük, hosszú az esztendő. Becsületess, szorgalmas munkához, sikerhez mindenképpen elegendő.

Sz. Lukács Imre

Jó start

A klasszikus gazdasági példát jut az eszembe, amellyel a jól szervezett modern termelést szemlélítették: a gyár egyik végén bemegy a vasérc, a másikon kigurulnak az autók.

Mácsai

A KÜLÖNBÉG

Lajos kombi-nát-vezető: — Nem lehet beszélni róla anélkül, hogy ne idézzük a régi. Vegyük tehát a legegyszerűbb esetet. Az építésznek odaadják a tervet, rendelkezésre bocsátják az anyagokat, meg az embereket, megmutatják hová kell építeni a házat. Igaz, ma már sok géppel dolgozhat, darukkal, betonkeverővel stb. — ám lényegében ugyanazt csinálja, mint egy vagy két évszázaddal ezelőtti szaktársa: az alaptól szépen felhúzzák a falakat, beakolják, majd jönnek az ácsok, befedik a tetőt, s végül a szakiparosok befejezik az épületet. A lényeg: mindent kint a szabad ég alatt, egy helyen készítenek. Ha kifogy a téglá, a mész, a fa vagy bármi, az embereket átcsoportosítják. Alkalmazkodnak a lehetőségekhez. Ennek a módszernek vannak előnyei, de tagadhatatlan hátránya is, úgy mint a lassú tempó. A házigyár annyiban építőipar, hogy a gépeken lakások vagy azok darabjai készülnek.

A látvány megkapó. Hatalmas, sárgára festett daruk méltóságát teljesen emelik a több tonnás betontömböt. Amott tompán puffan a szögbelevő pisztoly. Vagonok hozzák a cementet, a homokot, s az adalékanyagot. Sínparon érkezik a többi, a sokféle vas- és műanyagcső és villanyvezeték, csillogó fürdőszoba-szerel-

vény, ablakkeret, redőny, s ki tudja még, hányféle alkatrész. A másik kapun vadonatúj, nylonba csomagolt szobával gördül ki az erős tréler. Irány Tarján, a Csillag tér, ahol nem is olyan régen a gyerekek még izgalmas focicsatákat vívtak. Akárhogyan csűröm a szót, annál sokkal többet aligha tudnék elmondani az olvasónak körmonfont szakmai fogalmak nélkül. De számukra nem is ez az érdekes — inkább az, hol tart ma a házigyár?

MINDEN ÚJ

Koromsötét reggel, a gumigyári járaton a külsőről nem ismerni fel, ki igyekszik a tejüzembe, a lemezzgyárba, az EMERGÉ-be, vagy éppen a házigyárba. Mindenki egyformán: munkás. Aki mellettem szorong, Czinkóci János, hajdani kiskunmajsai traktoros. Annaira egymáshoz préselődünk, hogy elgömböredett lábunkat sem tudjuk váltani. Így hát legelőször arról esik szó:

— Beindult a kombinát, de úgy látszik, erről nem vett tudomást az autóközlekedési vállalat. Reggelente a külső megállónál szinte úgy kell kiválogatni a lábunkat, kezünket — már persze, ha egyáltalán sikerül autóbusszal kijutni. Na de annyi baj legyen, a házigyárban jól érzem magam.

— Beletanult?

— Négy általánosom van, tehát nincs valami nagy képzettségem. A munkába mégis könnyen belejöttem, mert szeretem a gépeket.

Január 18. óta terítővel dolgozom, a sablonba öntöm a betont. Nem fádom, nincs melegem — nem úgy mint kint, a földken. Ha minden jól megy, évekre elintéztük a kenyérkereset dolgát, mert a felesleges is itt dolgozik. Kettőn ötezret keresünk.

A hőmérséklet valóban egyenletes, a munkások vékony vászon overálban dolgoznak. A hatalmas hegesztőgépek pókháló rajzolatú vázat „ragaszt” össze pillanatok alatt. Mellette Varga Rudolf brigádvezető a tervet és a valóságot hasonlítja össze.

— Hogy mi nehéz itt? Még nem is gondolkodtam ezen. A szaktanfolyamot kitűnően végeztem, a kezelést gyorsan megtanultam. És a többiek is. A házigyári munka inkább új, mint nehéz, s azt hiszem, ebben van a lényeg. Új emberek, új gyár és új szakma.

NAPFÉNY A TETŐ ALATT

Az iroda falán humoros szöveg, alatta Szőgi László üzemi vezető íróasztala. Itt beszélnek meg futtában, vagy néha órákig — a dolog természetétől függően — mi a legsürgősebb teendő, hogyan tartsák mozgásban a gépek, emberek együttesét. Garai Andorral, a fiatal építész-mérnökkel, a házigyár vezetőjével is itt találkoztam. Így választott kérdésekre:

— Szervezünk.

— Rendben van, de mit?

— Hogy időben jöjjön a cement, a cső — szóval az, amit már fölirt, hogy legyen gőz, villany és ember. „Mellékesen” — az elemeknek lehetőleg asztalsimaságúnak, szilárdnak, tehát jónak kell lenniük. S ha ez mind megvan, telefonálunk a kollégáknak: lesz-e alap a holnapi „termésnek”, kint Tarjánban az összerakásánál nincs-e valami baj. Mert a tárolótér — bármilyen nagy-nak is tűnik — bizony gyorsan megtelik.

— A legnagyobb gond?

— Ha gond, mind az. A kollektív együttműködésben kulcsfontosságú minden rész-munka. Ha egyetlen fogaskerék megáll, leáll a gépezet. Helyzetünkben a darukezelő, a hegesztő, a mérnök szinte azonos felelősséggel dolgozik. Jelenleg ez egyesít bennünket, összeköt...

Bebarangoltam a házigyár hat hajóját, a tágas, széles emeleti folyosókat, a tiszta öltözőket. Elbeszélgettem a fiatal munkásokkal, a csinos darukezelő-nőkkel. Az óriás katedrálablakokon szinte akadálytalanul tör be a napfény. Észrevétlenül reggel lett. Ebben a furcsa „tető alatti” napsütésben élesen villantak elő az apró kontúrok is. De nem láttam fásult arcokat. A fiatal mérnök szemében ugyanaz tükröződött, mint az emlegetett darukezelő-nő tekintetében. A munka itt kétségtelenül lekötötte művelőit. Aztán megsejtettem a titkot: a technika szemmel láthatóan megváltja az embereket. A házigyár: építőipar hagyományos eszközök nélkül. A nehéz fizikai munka testet őrli erőfeszítése nélkül is, amelyet éppúgy nem találni itt, mint a kőműves mesterség apáról fiúra szálló alapfogásait.

Helyettük automata pont-hegesztő, távvezérelt érlelőkamra és hálódia gram van.

És még valami, amely nélkül ez a csodálatos technika sem boldogulna: 600, kedvvel, többlet is. A házigyári munka inkább új, mint nehéz, s azt hiszem, ebben van a lényeg. Új emberek, új gyár és új szakma.

Matkó István